

Khu BTTN Khu Tây Nam Lâm Đồng

Tên khác

Không có

Tỉnh

Lâm Đồng

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa thành lập

Vĩ độ

11°36' - 11°49' vĩ độ Bắc

Kinh độ

107°38' - 107°49' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

05b - Nam Trung Bộ

Tình trạng bảo tồn

Trong năm 1999, dựa theo kết quả phân tích hệ thống rừng đặc dụng, Chương trình BirdLife Quốc tế và Viện ĐTQH Rừng đã đề xuất việc xây dựng khu bảo tồn thiên nhiên có diện tích 27.700 ha ở phía Tây Nam tỉnh Lâm Đồng nhằm tăng tỷ lệ rừng tự nhiên của vùng sinh thái rừng vùng núi cao Đà Lạt trong hệ thống các khu bảo vệ (Wege *et al.* 1999). Do đề xuất này là dựa trên sự phân tích số liệu ảnh viễn thám, vị trí và ranh giới rõ ràng của khu bảo tồn thiên nhiên được đề xuất chưa được xác định, và Chương trình BirdLife Quốc tế cùng Viện ĐTQH Rừng đã kiến nghị rằng cần tiến hành tổ chức điều tra thực địa chi tiết để làm cơ sở cho việc xây dựng khu bảo vệ trong vùng (Wege *et al.* 1999). Tiếp theo đó, vào tháng 3 năm 2000, Chương trình BirdLife Quốc tế và Viện Điều tra Quy hoạch Rừng đã tổ chức điều tra đánh giá nhanh vùng này (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000). Khu vực được xác định là nằm ở huyện Bảo Lâm hiện do 2 lâm trường quản lý: Lộc Bắc ở phía tây và Bảo Lộc ở phía đông. Tuy nhiên, do hiện có nhiều vấn đề liên quan đến vùng, nên việc nghiên cứu khả thi đã không tiến hành được. Hiện tại không có kế hoạch xây dựng khu bảo tồn thiên nhiên Tây Nam Lâm Đồng.

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Tây Nam Lâm Đồng nằm trong vùng phía tây của cao nguyên Di Linh, trên vùng cao nguyên Trung Bộ. Địa hình ở đây đặc trưng bởi các vùng đồi bao quanh có độ cao giao động trong khoảng từ 600 đến 700m. Về phía bắc, vùng này tiếp giáp tỉnh Đắk Lắk. Ranh giới tỉnh giới hạn bởi sông Đồng Nai, chạy xuyên qua vùng đèo dốc. Các suối và sông xuất phát từ đây đều chảy vào sông Đồng Nai.

Đa dạng sinh học

Thảm thực vật của các lâm trường Lộc Bắc và Bảo Lộc ưu thế bởi tre thuần loại, là thảm thực vật thứ sinh sau rừng gỗ bị khai thác. Tuy vậy, một số khoảnh rừng thường xanh phân bố dọc theo bờ nam của sông Đồng Nai và chạy dọc theo ranh giới giữa hai lâm trường. Phía bắc sông Đồng Nai, trong tỉnh Đắk Lắk, cũng có một vùng rừng tự nhiên rộng. Do vậy, ở đây hiện tồn tại một dải rừng rộng kéo dài dọc theo sông, dạng sinh cảnh tự nhiên này bị suy giảm đáng kể và thể hiện một cách nghèo nàn trong hệ thống các khu bảo vệ quốc gia (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000). Trong đợt khảo sát thực địa này, Chương trình

Khu Bảo tồn Thiên nhiên Khu Tây Nam Lâm Đồng

BirdLife Quốc tế và Viện ĐTQH Rừng, đã ghi nhận các loài như: Công *Pavo muticus*, Nai *Cervus unicolor*, Cheo cheo *Tragulus sp.* và Gấu *Ursus sp.* đã có trong vùng. Ngoài ra còn có tiêu bản của Vọc và *Pygathrix nemaeus nigripes*, mà thợ săn bắn được ở lâm trường Bảo Lộc vào năm 1997, đang được lưu giữ ở văn phòng của Hạt Kiểm lâm huyện Bảo Lâm (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000).

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Tây Nam Lâm Đồng có giá trị bảo tồn cao do nó hình thành nên một phần khu hành lang rừng tự nhiên nối với các sinh cảnh vùng thấp ở vườn quốc gia Cát Tiên với các sinh cảnh vùng đồi núi ở cao nguyên Đà Lạt. Điều đó quan trọng đối với việc bảo vệ độ che phủ của rừng dọc theo chiều dài của hành lang này, nhằm bảo vệ hệ sinh thái bên trong và duy trì sinh cảnh quan trọng giúp cho các quần thể thú lớn có thể tồn tại được (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000).

Các vấn đề về bảo tồn

Phần lớn rừng trong khu vực đã bị phá hủy nhiều do các hoạt động khai thác gỗ thương mại trước đây, và cả vùng rộng lớn đã được thay thế bằng rừng tre nứa có lẫn hoặc không có các loài cây gỗ. Lâm trường Lộc Bắc và Bảo Lộc tiếp tục khai thác cả gỗ và tre nứa trong khu vực này với khối lượng gỗ mà lâm trường Bảo Lộc lập kế hoạch khai thác trong năm 2000 là 4.115 m³, trong khi đó kế hoạch khai thác của lâm trường Lộc Bắc trong cùng năm chỉ có 2.751 m³. Vào thời gian này, phần lớn hoạt động khai thác tập trung ở phần phía nam của các lâm trường; các khu rừng dọc theo sông Đồng Nai đã bị khai thác và hiện nay đã có quyết định coi đây là vùng rừng phòng hộ đầu nguồn (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000).

Phần lớn dân sống trong vùng này là người Chu Ru. Tuy nhiên, cũng có một số người Kinh di cư đến và đã định cư ở lâm trường Lộc Bắc, trồng chè, cà phê. Địa hình và đất đai trong vùng thích hợp cho việc trồng chè và cà phê. Trong năm 2000, con đường chạy ở giữa trung tâm huyện Bảo Lộc và lâm trường Lộc Bắc đã được nâng

cấp. Điều này có thể dẫn đến việc làm tăng thêm dân di cư đến vùng này kéo theo các vấn đề như phát rừng lấy đất làm nông nghiệp và khai thác quá mức các sản phẩm rừng (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000).

Các sinh cảnh rừng nằm dọc sông Đồng Nai bị đe dọa bởi dự án thủy điện liên hợp Đồng Nai 3 và 4. Dự án này do Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) trợ giúp về kinh phí để xây dựng 2 đập thủy điện trên sông Đồng Nai thuộc vùng đông bắc huyện Bảo Lộc. Nếu dự án này được khởi công thì các con đập này có thể sẽ gây ra những tác động xấu về môi trường trong vùng, cụ thể là gây ngập lũ khu rừng dọc sông kéo dài 18 km; phá vỡ hệ sinh thái ở vùng hạ lưu sông, gia tăng sự xâm nhập vào các khu rừng; thúc đẩy di dân vào vùng, dẫn đến gia tăng dân số (Tordoff và Trần Quang Ngọc 2000).

Các giá trị khác

Rừng trong vùng này có chức năng quan trọng trong việc bảo vệ vùng đầu nguồn sông Đồng Nai, chảy qua đèo dốc dọc phía bắc vùng. Rừng kéo dài dọc sông bị phát quang sẽ làm cho hiện tượng xói mòn đất xảy ra dữ dội.

Các dự án có liên quan

Khu tận cùng về phía tây của lâm trường Lộc Bắc nằm bên trong vùng đệm của khu Cát Tiên thuộc vườn quốc gia Cát Tiên, ở đây WWF đang thực thi dự án bảo tồn vườn quốc gia Cát Tiên với nguồn tài chính của Chính phủ Hà Lan và Việt Nam. Hiện tại khu vực này có tiềm năng nối liền giữa dự án này với mọi hoạt động liên quan tới xây dựng khu bảo vệ Tây Nam Lâm Đồng.

Tài liệu tham khảo

JICA/MARD (1996) The master plan study on Dong Nai river and surrounding basins water resources development.. Tokyo: Nippon Koei Co. Ltd.

Tordoff, A. W. and Tran Quang Ngoc (2000) [Rapid field survey of south-east Gia Lai province](#)

Khu Bảo tồn Thiên nhiên Khu Tây Nam Lâm Đồng

and south-west Lam Dong province, Vietnam.

Unpublished report to BirdLife International
Vietnam Programme and the Forest Inventory and
Planning Institute.